

PATVIRTINTA

Klaipėdos lopšelio-darželio „Berželis“
direktorius

2018 m. balandžio 24 d. įsakymu Nr. V-17

PRITARTA

Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos
Ugdymo ir kultūros departamento

Švietimo skyriaus vedėjo

2018 m. balandžio 24 d. įsakymu Nr. ŠV1-233

KLAIPĖDOS LOPŠELIO-DARŽELIO „BERŽELIS“ NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO TAUTODAILĖS UGDYMO PROGRAMA

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo teikėjas – Klaipėdos lopšelis-darželis „Berželis“ (toliau – įstaiga), įregistruota Juridinių asmenų registre, kodas 190436411. Teisinė forma – biudžetinė įstaiga. Grupė – ikimokyklinio ugdymo mokykla.
2. Įstaigos buveinės adresas – Mogiliovo g. 2, LT – Klaipėda, el. pašto adresas: berzelis@balticum-tv.lt, tel. (8 46) 324277, internetinės svetainės adresas: berzelisklaipeda.lt
3. Programos pavadinimas – Klaipėdos lopšelio-darželio „Berželis“ neformaliojo vaikų švietimo tautodailės programa (toliau - programa).
4. Programos rengėjai: Stefa Steigvilienė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui, Irena Šmitaitė, ikimokyklinio ugdymo neformaliojo švietimo pedagogė.
5. Programos koordinatorius – direktorė Birutė Maknavičienė.
6. Programos trukmė- tęstinė. Programos turinys koreguojamas pagal poreikį.
7. Programos apimtis vieneriems mokslo metams.
8. Programos dalyviai – ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai.
9. Programos įgyvendinimui įstaigoje sudarytos palankios sąlygos: įrengtas dailės (rankų darbų) kambarėlis, įsigytos vaizdinės priemonės vaikų grupiniams ir individualiems užsiėmimams organizuoti.
10. Programą įgyvendins neformaliojo švietimo pedagogas, turintis aukštąjį išsilavinimą ir galintis dirbti su ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikais. Neformaliojo švietimo pedagogas jau daug metų veda seminarus ir skleidžia savo darbo patirtį mieste bei respublikoje, teikia metodines rekomendacijas ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogams, kaip ugdyti vaikų meninius gebėjimus, panaudojant pažangius būdus, metodus bei priemones.

II SKYRIUS

PRINCIPAI

11. Kūrybiškumo principas. Suteikti galimybę vaikams išreikšti save meno kalba, spalvomis, linijomis, išreikšti savo nuotaiką, mintis, jausmus bei santykį su pasauliu, sudaryti sąlygas tyrinėti įvairias menines raiškos priemones, atrasti individualų, savitą raiškos stilių.
12. Individualumo ir diferenciacijos principas. Ugdyti vaiką pagal jo sugebėjimus, turimą patirtį, pomėgius, brandos ypatybes.

13. Tęstinumo. Užtikrinti pereinamumą tarp ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grandžių.

III SKYRIUS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

14. Programos paskirtis – padėti vaikui pajauti meninės raiškos džiaugsmą, padėti pedagogui atpažinti vaiko meninius gebėjimus ir kryptingai juos ugdyti.

15. Programos tikslas – tenkinti individualius vaikų saviraiškos poreikius, naudojant vizualinės raiškos ir netradicines priemones, padedančias pažinti pasaulį, išreikšti savo patirtį.

16. Programos uždaviniai:

16.1. skatinti kūrybiškumą, vaizduotę, estetinius jausmus, jautrumą grožiui, etinėms bei etninėms vertybėms;

16.2. spontaniškai ir savitai reikšti savo įspūdžius, išgyvenimus, emocijas ieškoti, tyrinėti, eksperimentuoti, išbandyti rankų darbelių atlikimo technikas, medžiagų galimybes, netradicinius kūrybinės veiklos būdus;

16.3. puoselėti vaiko individualumą, skatinti darbštumą ir džiaugsmą pačiu kūrybos procesu ir gautu rezultatu.

I SKYRIUS TURINYS. METODAI. PRIEMONĖS

17. Programa siekiama suteikti tautodailės, tradicinių amatų ir verslų pažinimo pradmenis įgyti naudingos darbinės patirties, kuri pasitarnautų tolesnėje kūrybinėje veikloje.

18. Programos turinys, naudojamos priemonės, įranga:

Eil. Nr.	Pasiekimų sritys	Veiksenos	Priemonės	Pasiekimai ir įgūdžiai
Priešmokyklinis amžius				
18.1.	Meninė kompetencija	Įvairioje aplinkoje stebi ir tyrinėja daiktų formas, spalvas, grožisi gamtos spalvomis ir savo įspūdžius bando perteikti natūraliomis priemonėmis: vilna, siūlais, tekstile, darbeliais iš antrinių žaliavų. Išvardija spalvas, medžiagas, formas, pajaučia jų natūralumą, švelnumą, atspalvius, juos derina; eksperimentuoja. Varto ir stebi tautodailės albumus, kūrinius, padarytus rankdarbius. Sudaromos sąlygos pajusti linijos, formos, spalvos, medžiagų	Lininio ir vilnonio audinio skiautės, vilnos pluoštas, šiaudeliai, medvilnė, medvilniniai ir vilnoniai siūlai, adatos, įvairaus dydžio ir faktūrų popieriaus lakštai, maistinė plėvelė, folija, eko odos gabaliukai, gamtinė medžiaga, audinio skiautelės, žirklys, klijai, vašeliai, siuvinėjimo reikmenys	Pastebi, kas aplinkoje gražu: spalvos, formos, jų deriniai, pasitelkus vaizduotę savaip kuria sau priimtina vaizdą: panaudoja ornamentikos detales ir formas, audžia iš popieriaus juostelių, riša iš siūlų, velia veltinio pluoštą ir iš jo gamina paveikslėlius, servetėles, papuošalus. Fantazuoja, įsivaizduoja, drąsiai, laisvai ir spontaniškai kuria savo darbėlių raiškos priemonėmis. Sužino apie mūsų tautos meninį paveldą, susipažįsta su

		struktūros ypatumus. Kuriamos vaikų darbų parodos. Savo darbelius mokosi komponuoti, sutvarkyti iki galo, pasidalinti ar apsikeisti su kitais, panaudoti dovanai		rankdarbiams naudojamomis priemonėmis, kaip su jomis elgtis, koks eiliškumas, atliekant vieną ar kitą rankdarbį. Skiria lietuvių tautodailės bruožus, komentuoja, ką sukūrė, kas jam patinka, supranta, kaip pasiruošti veiklai, taupiai naudoti priemones, su jomis elgtis tvarkingai, pradėtą darbą ar jo etapą būtina baigti., sutvarkyti savo darbo vietą
Išimokyklinis amžius				
18.2.	Meninė raiška	Iš siūlų, audinių atraižų, eko odos atraižų, vilnos ir medvilnės, šiaudų, šakelių kuria vaizdus, ornamentus, paveikslėlius, papuošalus, servetėles, juostas. Su adata ir siūlais siuvinėja ant popieriaus, yla išbado skylutes, ornamentus, siuva į audinį sagą. Iš turimų daiktų eksperimentuoja, kuria savo tautodailės darbelius, karmo karpinius žirklių	Šiaudai, akmenukai, klijai, molis, plunksnos, gintaras, nugludinto stiklo gabalėliai, žirklys, gamtinė medžiaga, eko odos gabaliukai, audinių atraižos, vilnos ir medvilnės pluoštas, įvairūs siūlai, adatos, ylos, sagos, popieriaus lakštai	Kuria ir siuvinėja paveikslus, naudodami siūlus ir skylutėmis paruoštą kartoną. Kuria pagal išankstinių sumanymą ir nuosekliai bando jį įgyvendinti, tam tikslingai pasirenka priemones ir technikas; velia veltinio pluoštą iš kurio gamina papuošalus, karolius, paveikslėlius, žaisliukus. Įvardija, kokia technika labiausiai mėgsta vaizduoti, bando suprasti tautodailės priemonių ir kūrybinio proceso su jomis eigą, sužino ir išmoksta, kaip atsargiai elgtis su aštriais daiktais kerpant, siuvinėjant
18.3.	Estetinis suvokimas	Stebi lietuvių tautodailės darbus, aptaria ornamentikos formas, spalvas, sužino, kur tuos darbus panaudodavo mūsų senoliai. Gėrisi savo ir kitų veikla, darbais.	Tautodailės dirbiniai, tapybos, grafikos, keramikos, tekstilės kūriniai, dailės reprodukcijų albumai, įvairios tautodailės priemonės, smulkūs	Pastebi grožį gamtoje, aplinkoje, dailės kūrinuose, džiaugiasi kūrybos procesu įvairiomis tautodailės raiškos priemonėmis laisvai reiškia savo idėjas, pasitiki savimi,

		Grožisi gamta, sutelkia dėmesį, pastebi spalvų, formų įvairovę	aplinkos daiktai, gamtinė medžiaga	eksperimentuoja, ugdo gerą estetinį skonį, geranoriškai vertina savo ir kitų kūrybą; geba argumentuoti, kodėl patinka; siekia tvarkos savo aplinkoje, taupiai naudoja turimus išteklius; kuria įsivaizduodamas, fantazuodamas, ieško naujų raiškos būdų
18.4.	Eksperimentavimas dailės priemonėmis	Stebi ir tyrinėja daiktų formas, spalvas, grožisi senolių tautodailės darbų spalvomis ir savo įspūdžius bando perteikti savo darbeliuose. Kiekvienas vaikas skatinamas savo įspūdžius perteikti individualiai, eksperimentuoti įvairiomis priemonėmis, medžiagomis; sudaromos sąlygos pajusti linijos, formos, spalvos, medžiagų struktūros ypatumus	Įvairios medžiagos, šviesos stalai ir ant jų naudojami smulkūs daiktai (tekstilės, odos atraižos, žirklys, klijai, siūlai, karoliukai, popierius, šiaudeliai), gamtinė medžiaga, smulkūs aplinkos daiktai	Geba pats pasirinkti ir kurį laiką kryptingai plėtoti veiklą vienas ar su draugais; suaugusiojo pasiūlytą veiklą atlieka susitelkęs, savaip, išradingai; savarankiškai bando įveikti kliūtis savo veikloje, nepasisėkęs ieško pagalbos; supranta, kad su nežinomais daiktais ir medžiagomis reikia elgtis atsargiai. Džiaugiasi gautu rezultatu. Kalba apie tai, ką norėtų išmokti, numato, ką darys toliau, kad išmoktų. Ieško naujų idėjų ir informacijos jų įgyvendinimui, paaiškina, kaip tas žinias panaudos
18.5.	Kūrybiškumo motyvavimas	Atlieka eksperimentus su jau žinoma medžiaga: kuria paveikslėlius, panaudodamas netradicines medžiagas. Kiekvienas vaikas siekia savo įspūdžius perteikti individualiai. Ant kartono ar storesnio audinio aplikuoja iš sukarpytų siūlų, odos, audinio, veltinio.	Kartonas, sausi klijai, žirklys, stori siūlai, adatos, ylos, siuvimo siūlai, siuvinėjimo lankeliai, sagos, porolonas, įvairios faktūros ir storio audinio gabalėliai, plonos juostelės, špagatas, gamtinė medžiaga, popierius	Išmoksta pasirinkti ir derinti įvairias medžiagas, jas komponuoti kuriant paveikslėlį; kirpti storus siūlus trumpais gabaliukais, juos aplikuoti ant kartono ar storo audinio. Ieško naujų idėjų, neįprastų medžiagų ir sprendimų lengvai ir greitai keičia, pertvarko, pritaiko,

		<p>Žirklėmis karmo servetėles, užuolaidėles. Komponuoja kelias medžiagas tarpusavyje: panaudodamas skiauteles, juosteles ar storus siūlus, iš jų daro paveikslėlius, servetėles, dovanėles, nosinaites; siuvinėja ant kartono ar audinio (lankelio pagalba), siuva sagas, žaisliukus iš porolono, audinio, vatos, odos ar kailio gabaliukų (maišelis, pagalvėlė, rūbeliai lėlei); pina kaseles iš kelių juostelių; apvynioja kartoninius rėmelius storais siūlais ar plonomis juostelėmis; ant kartoninio rėmelio riša saulutę, nykštuką; iš storų siūlų daro kutą, bumbulą; riša tiesią, suktą virvelę, „takelį“</p>		<p>siekia savito rezultato; išmoksta atsakingai elgtis su yla, adata, žirkėmis, siūlais; siuvinėja ant kartono dygsneliais ir tempiant siūlus; ant audinio – virvute, dygsneliais; geba susiūti dvi audinio detales dygsneliu ar siūle su užmetimu; išmoksta įverti siūlą į adatą, įsiūti sagą, iš kelių sagų sukurti paveikslėlį</p>
18.6.	<p>Simbolių, rašto pradmenų vaizdavimas</p>	<p>Pasako, ko nori išmokyti, jei nemoka, drąsiai klausia suaugusiųjų; įsitraukia į mokymąsi ir darbinę veiklą. Suaugusiesiems ir kitiems vaikams aiškina, ką norėjo padaryti, ką padarė, ką darys toliau. Savarankiškai ieško sprendimų, o pagalbos į suaugusiuosius kreipiasi tik tada, kai pats negali išspręsti. Siuvinėja ant kartono, aplikuoja, štampuoja, spalvina ar kitaip margina raides, skaičius; iš šiaudelių, pagaliukų, storų siūlų dėlioja raides, skaičius iš raidžių trafaretų sudarinėja žodžius, rašo</p>	<p>Įvairūs aplinkos daiktai, priemonės dailės darbams ir eksperimentams, raidžių trafaretai, šiaudeliai, ylos, pagaliukai, plonas popierius, kartonas, sausi klizai, žirkės, adatos, siuvimo ir stori siūlai</p>	<p>Aptaria padarytus darbus, planuoja, ką darys toliau; drąsiai bando, klysta ir taiso klaidas, klausia, ką sako kiti; išsiaiškina, kokios informacijos reikia, kur jos ieškoti; kalba apie tai, kad daug ko gali sužinoti ir išmokyti klausinėjant, stebint aplinką, iš knygų, interneto; samprotauja, ko išmoko ir ko dar norėtų išmokyti. Domisi raidėmis, skaičiais, pastebi juos aplinkoje, geba pasakyti jų pavadinimus; pastebi žodžius, prasidedančius ta pačia raide. Supranta, kad kai kurios raidės turi savo pavadinimą ir specifinę grafinę raišką;</p>

		savo vardą ar kitų aplinkos daiktų, reiškinių pavadinimus		siuvinėja žinomas raides, stilizuotas raides ir skaitmenis, juos įkomponuoja darbeliuose
--	--	---	--	--

V SKYRIUS PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

19. Įgyvendinus programą, bus pasiekti kokybiniai ir kiekybiniai vaikų ugdymo tautodaile pokyčiai:

19.1. priešmokykliniame amžiuje:

19.1.1. vaikas išmoks kurti, susipažins su lietuvių liaudies tautodaile;

19.1.2. gebės atpažinti tautodailės rūšis, jas skirti ;

19.1.3. patirs kūrybos ir darbo džiaugsmą;

19.1.4. gebės komentuoti savo kūrinį, džiaugsis kitų darbais;

19.1.5. suvoks, kad su priemonėmis reikia elgtis atsargiai, naudoti jas pagal paskirtį.

19.2. ikimokykliniame amžiuje:

19.2.1. ugdysis meninė nuovoka (matau, jaučiu, suprantu, kuriu);

19.2.2. ugdysis vaiko pasitikėjimo savimi, savo gebėjimais, pedagogais ir draugais jausmas;

19.2.3. savo sumanymams įgyvendinti pasirenks tautodailės priemones ir technikas;

19.2.4. gebės atlikti pasirinktą darbėlį iki galo;

19.2.5. ugdysis meniniai ir kūrybiniai gebėjimai.

20. Ugdymo pasiekimų vertinimas:

20.1. taikomi metodai: neformalus ir formalus stebėjimas, žaidimas kartu, interviu su vaiku, pokalbis su tėvais, grupių ir darželio pedagogais, vaiko kūrybinės raiškos darbėlių analizė, parodos darželio ir miesto visuomenei, konkursai, projektinė veikla, nuotraukos ir kita.

20.2. ugdymo pasiekimų vertinimo dažnumas: įgyvendinant programos uždavinius, ugdymo pasiekimai vertinami nuolat, apibendrinami 2 kartus per metus (rudenį ir pavasarį).

SUDERINTA

Klaipėdos lopšelio-darželio „Berželis“

mokytojų tarybos posėdžio

2018m. sausio 15 protokoliniu nutarimu

(protokolas Nr. 1)

NAUDOTI ŠALTINIAI IR LITERATŪRA

1. Priešmokyklinio ugdymo bendroji programa, 2014.
2. Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos, 2015.
3. Verseckienė O., Marcinkas F. ir kt. Po tėviškės dangum. Etninio ugdymo gairės vaikams. 1 Almanachas „Tautodailė“, 1995.
4. Gražienė V. Projektų metodo pagrindai. Vilnius, 2009.
5. Brazauskaitė A. Vaikų dailės terapinis aspektas. Vilnius, 2004.